

**STANDARDI I NORMATIVI
ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI
VISOKOG OBRAZOVANJA
NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO**

April, 2019. godine

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

- (1) Predmet Standarda i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Standardi i normativi) je utvrđivanje kriterija čije je ispunjavanje neophodno za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo i druga pitanja relevantna za uspostavu i osiguranje sistema kvaliteta u visokom obrazovanju.
- (2) Ovim Standardima i normativima utvrđuju se minimalni kadrovski, prostorni i drugi materijalno-tehnički uslovi neophodni za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini i Zakonom o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 33/17-u daljnjem tekstu: Zakon).

Član 2. (Cilj donošenja Standarda i normativa)

Cilj Standarda i normativa je osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo.

Član 3. (Područje primjene)

- (1) Standardi i normativi se primjenjuju:
 - a) u postupku osnivanja visokoškolskih ustanova odnosno organizacionih jedinica,
 - b) u postupku osnivanja novih odsjeka i uvođenja novih studijskih programa,
 - c) kao osnova za uspostavu unutrašnje organizacije visokoškolske ustanove,
 - d) kao osnova za obračun i isplatu plata na Univerzitetu u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Univerzitet).
- (2) Standardi i normativi predstavljaju osnovu za uspostavu i osiguranje sistema kvaliteta u skladu sa važećim propisima Bosne i Hercegovini u ovoj oblasti, a radi usklađivanja sa Standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).
- (3) Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) vrši nadzor nad radom visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad na području Kantona Sarajevo u skladu sa zakonom i ovim Standardima i normativima.

Član 4. (Strateška opredjeljena)

Visokoškolske ustanove koje obavljaju djelatnost visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kanton) su obavezne rukovoditi se u svom radu osnovnim principima i vrijednostima u okviru Evropskog prostora visokog obrazovanja i naučnoistraživačkog rada (EHEA) te opredjeljenjima Kantona iskazanim u strateškim dokumentima.

DIO DRUGI – VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Član 5. (Visokoškolske ustanove)

- (1) Visokoškolska ustanova je univerzitet i visoka škola.
- (2) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja nudi akademske stepene prvog i drugog ciklusa studija, integrisanog studija i trećeg ciklusa studija i realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri naučne/umjetničke oblasti, s ciljevima koji

uključuju unapređenje visokog obrazovanja, odnosno naučni, kulturni, društveni, umjetnički i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, promociju demokratskog, građanskog društva, postizanje najviših standarda nastave i naučno-istraživačkog i stručnog rada u skladu sa zakonom.

- (3) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja dodjeljuje diplome i zvanja prvog ciklusa studija u skladu sa zakonom. Visoka škola realizira najmanje jedan nastavni program iz jedne naučne ili umjetničke oblasti.

Član 6.

(Licenciranje)

- (1) Visokoškolska ustanova može početi sa radom odnosno obavljati registrovanu djelatnost nakon dobijanja dozvole za rad (licence).
- (2) Licenciranje predstavlja proces provjere ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, a koji su propisani zakonom, Standardima i normativima i drugim podzakonskim aktima.
- (3) Postupak licenciranja preciznije se uređuje pravilnikom koji donosi Ministarstvo.
- (4) Licencom se utvrđuje: vrsta visokoškolske ustanove, broj i vrsta studijskih programa, maksimalan broj studenata koji se mogu upisati na studijske programe za sve cikluse i vrste studija, kao i stepeni odnosno diplome koje visokoškolska ustanova može dodjeljivati.
- (5) Nakon provedenog postupka licenciranja, licencu dodjeljuje Ministarstvo u skladu sa Zakonom.

Član 7.

(Akreditacija visokoškolske ustanove)

U oblasti visokog obrazovanja akreditacija može biti:

- a) institucionalna akreditacija koja se odnosi na ispunjenost propisanih kriterija/uslova za akreditaciju visokoškolskih ustanova i
- b) akreditacija studijskih programa koja se odnosi na ispunjenost propisanih kriterija/uslova za realizaciju studijskih programa.

DIO TREĆI – OSIGURANJE KVALITETA

Član 8.

(Osiguranje kvaliteta)

- (1) Visokoškolska ustanova je obavezna uspostaviti i održavati sistem osiguranja kvaliteta.
- (2) U okviru aktivnosti iz stava (1) ovog člana, visokoškolska ustanova je obavezna minimalno osigurati sljedeće:
 - a) usvojiti procedure za osiguranje sistema kvaliteta koje imaju formalan status i koje su dostupne javnosti,
 - b) definisati postupke za usvajanje studijskih programa i njihovu periodičnu reviziju uz sudjelovanje relevantnih zainteresovanih strana,
 - c) usvojiti transparentne kriterije i utvrditi procedure za vrednovanje znanja studenata,
 - d) uspostaviti mehanizme koji će omogućiti kontinuirano osiguranje kvalificiranosti i kompetentnosti akademskog osoblja,
 - e) osigurati minimalne resurse za realizaciju studijskih programa shodno njihovoj specifičnosti.
- (3) Visokoškolska ustanova u postupku osnivanja dokumentuje aktivnosti iz stava (2) ovog člana kroz elaborat o opravdanosti osnivanja.
- (4) Visokoškolska ustanova koja provodi ili namjerava izvoditi studijske programe EU regulisanih profesija obavezna je svoje studijske programe uskladiti sa odredbama relevantne EU direktive.

- (5) Ukoliko standardi za regulisane profesije propisuju drugačije ili izmijenjene zahtjeve koji su viši od ovih Standarda i normativa, visokoškolska ustanova ima pravo i obavezu da osigura ispunjenost EU standarda.

DIO ČETVRTI – STANDARDI I NORMATIVI U NASTAVI

POGLAVLJE I - Kadrovski standardi

Član 9.

(Ispunjenost kadrovskih standarda)

- (1) Visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ukoliko ima potreban broj nastavnog i nenastavnog osoblja u radnom odnosu sa punim radnim vremenom odnosno dvije trećine (2/3) nastavnika, dvije trećine (2/3) saradnika i dvije trećine (2/3) ostalih zaposlenika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, shodno zahtjevima studijskih programa koje realizuje.
- (2) Broj i struktura nastavnog osoblja odgovarajućeg zvanja utvrđuje se u skladu sa zakonom, a na osnovu nastavnog plana i programa, vrste studija, broja studenata na predavanjima, vježbama i drugim oblicima nastavnog procesa te na osnovu utvrđenog nastavnog opterećanja u pogledu broja sati predavanja, odnosno vježbi sedmično u toku jedne studijske godine.
- (3) Za izvođenje nastavno-naučnog procesa svaki nastavni predmet utvrđen nastavnim planom i programom mora imati verificiranog nastavnika i saradnika u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE II - Nastavne linije i nastavne grupe

Član 10.

(Nastava i pojmovi vezani za nastavu)

- (1) Nastava se provodi organizovanjem predavanja, vježbi, seminara, praktične nastave, terenske nastave, konsultacija, stručnim posjetama, kontinuiranim provjerama znanja, kolokvijima, mentorstvima, grupnim diskusijama, ispitima, kao i drugim oblicima nastave.
- (2) Predavanje je osnovni oblik nastave u kojem nastavnik, služeći se savremenim nastavnim metodama i sredstvima, upoznaje studente s temeljnim teorijskim/umjetničkim i praktičnim postavkama neophodnim za savladavanje predviđenog gradiva.
- (3) Vježbe se sastoje od predočavanja i savladavanja osnovnih postupaka za rješavanje konkretnih zadataka i problema, u zavisnosti od specifičnosti studijskog programa.
- (4) Praktična nastava je stručna praksa potrebna za sticanje praktičnih znanja, vještina i kompetencija u zavisnosti od specifičnosti studijskog programa.
- (5) Seminar je oblik nastave u kojem manja grupa studenata aktivno obrađuje određeno nastavno gradivo. Cilj seminara je da se dublje prouče i kritički razmotre tematski sadržaji te da se studenti upoznaju s načinima spoznaje i zaključivanja u određenoj naučnoj/umjetničkoj oblasti. Na seminaru voditelj definiše probleme i postavlja pitanja kojima usmjerava aktivan rad studenata, navodeći ih na samostalno donošenje zaključaka ili postavljanje problema.
- (6) Konsultacije su dio nastavnog rada sa studentima, a održavaju ih nastavnici i saradnici prema utvrđenom i unaprijed objavljenom rasporedu i korištenjem e-maila i drugih vidova korištenja elektronske komunikacije. Na konsultacijama se studentu daju upute za sve oblike nastave.
- (7) Stručne posjete studenata mogu se organizovati kao nadopuna nastave radi upoznavanja značajnih ustanova/institucija/kompanija, uvida u njihov rad u smislu primijenjenih

iskustava i metoda njihovog rada koje su značajne za lakše razumijevanje gradiva te dostizanje predviđenih kompetencija studenta.

- (8) Kroz realizaciju oblika nastave iz ovog člana stiču se znanja, vještine i kompetencije za dati studijski program.

Član 11.

(Nastavne linije studenata na predavanjima)

- (1) Utvrđuje se broj studenata za jednu nastavnu liniju za predavanja (teorijska nastava) na prvom i drugom ciklusu studija odnosno integrisanom studiju kako slijedi:

Naučna/umjetnička oblast	Broj studenata za nastavnu liniju	Broj studenata za nastavnu liniju za vanredni studij
Grupacija medicinskih, tehničkih, prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka	70-100	70-100
Grupacija društvenih i humanističkih nauka	120	120
Grupacija umjetnosti	50	-

- (2) Broj studenata na nastavnoj liniji i broj nastavnih linija u okviru grupacije medicinskih, tehničkih, prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka utvrđuje organizaciona jedinica u skladu sa vrijednostima utvrđenim u tabeli iz stava (1) ovog člana.
- (3) Nova nastavna linija se uspostavlja ukoliko broj upisanih studenata prelazi 50% u odnosu na vrijednosti utvrđene u tabeli iz stava (1) ovog člana.
- (4) Broj nastavnih linija za svaku godinu studija utvrđuje se na osnovu broja upisanih studenata po godinama studija.

Član 12.

(Vrsta i struktura vježbi)

- (1) Utvrđuje se broj studenata za realizaciju vježbi na prvom i drugom ciklusu studija odnosno integrisanom studiju kako slijedi:

Vrsta i struktura vježbi		Broj studenata u nastavnoj grupi
I	Grupacija umjetnosti:	1 2-12
	a) Individualna nastava b) Grupna nastava u zavisnosti od specifičnosti umjetničke /naučne oblasti	
II	a) Klinički nastavni predmeti iz oblasti medicinskih nauka (kliničke vježbe) b) Nastavni predmeti metodike nastave	5
	a) Predklinički nastavni predmeti studija medicinskih nauka b) Nastavni predmeti sa složenijim nastavnim procesom sa više od 50% eksperimentalnih, grafičkih, laboratorijskih ili specifičnih terenskih vježbi c) Laboratorijske vježbe d) Vježbe predviđene u nastavi stranog jezika kao glavnog predmeta	
III	a) Predklinički nastavni predmeti studija medicinskih nauka b) Nastavni predmeti sa složenijim nastavnim procesom sa više od 50% eksperimentalnih, grafičkih, laboratorijskih ili specifičnih terenskih vježbi c) Laboratorijske vježbe d) Vježbe predviđene u nastavi stranog jezika kao glavnog predmeta	10
IV	a) Nastavni predmeti koji imaju do 50% vježbi eksperimentalnog i laboratorijskog rada b) Vježbe iz oblasti kineziologije	15
	a) Nastavni predmeti koji imaju do 50% vježbi eksperimentalnog i laboratorijskog rada b) Vježbe iz oblasti kineziologije	
V	Auditorne vježbe, računске vježbe, seminari, projekti, grupni projekti, seminarske vježbe	25

- (2) U odnosu na broj studenata u grupama koji su definisani u tabeli iz stava (1) ovog člana, organizacione jedinice iz grupacije društvenih nauka mogu formirati grupe i sa 50 studenata.
- (3) Nova nastavna grupa za realizaciju vježbi se obavezno uspostavlja ukoliko broj studenata koji prelazi broj naznačen u tabeli iz stava (1) ovog člana bude veći od 50%, osim za kliničke i laboratorijske vježbe čije izvođenje uključuje specifičnu opremu koja ne podrazumijeva računarsku opremu. Nova grupa za kliničke i laboratorijske vježbe se uspostavlja kada broj studenata bude veći za jedan od broja studenata u grupi naznačen u tabeli iz stava (1) ovog člana.
- (4) U skladu sa kategorizacijom nastavnih predmeta iz stava (1) ovog člana pripadnost nastavnih predmeta pojedinoj grupi utvrđuje visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica kroz nastavni plan i program.

POGLAVLJE III – Organizacija studija na daljinu

Član 13.

(Karakteristike studija na daljinu)

- (1) Studijski program na daljinu (studijski program koji se realizuje učenjem na daljinu) je program zasnovan na specifičnim metodama i tehnologijama učenja, kao i odgovarajućim kadrovskim i informatičkim resursima koji obezbjeđuju njegovo kvalitetno izvođenje.
- (2) Pod studijem na daljinu podrazumijeva se studijski program kod kojeg se minimalno 1/3 fonda sati redovnog studija realizuje on-line.
- (3) Kompetencije koje studenti stiču nakon završenog studija na daljinu moraju biti jednake kompetencijama stečenim na tradicionalan način studiranja.
- (4) Studij na daljinu tretira se kao studij koje se realizuje na tradicionalan način studiranja i studenti bez dodatnih uslovljavanja mogu da prelaze sa jednog na drugi oblik studiranja ako za to postoje uslovi.
- (5) Nastavno osoblje koje učestvuje u realizaciji studijskog programa na daljinu treba biti obučeno za realizaciju ovog modela studija.

Član 14.

(Pokretanje studija na daljinu)

- (1) Studijski program na daljinu može da se organizuje za svaku oblast i svako naučno/umjetničko polje, ako se predviđeni nastavni sadržaj može kvalitetno usvojiti kroz učenje na daljinu i ako vodi do istih ishoda učenja, efikasnosti studiranja i nivoa kvalifikacije kao i u slučaju tradicionalnog načina studiranja.
- (2) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna imenovati posebnu komisiju koja će na osnovu uputstva iz stava (4) ovog člana utvrditi postojanje pretpostavki za realizaciju studija učenjem na daljinu u skladu sa ovim Standardima i normativima. Izvještaj komisije koji usvaja nastavno-naučno/nastavno-umjetničko vijeće dostavlja se Senatu Univerziteta i Ministarstvu prije dostavljanja Vladi Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Vlada) na razmatranje prijedloga odluke kojom se utvrđuje broj i struktura studenata koji se mogu upisati u prvu studijsku godinu.
- (3) Izvještaj iz stava (2) ovog člana za visokoškolsku ustanovu kao ustanovu odobrava Ministarstvo.
- (4) Ministarstvo će posebnim uputstvom definisati obavezujuće elemente izvještaja iz stava (2) ovog člana.

Član 15.

(Organizacija studija na daljinu)

- (1) Visokoškolska ustanova koja organizuje studij na daljinu je obavezna donijeti pravilnik o organizaciji ovakvog oblika studija na nivou visokoškolske ustanove u kojem će posebno biti obrađeni sljedeći aspekti: priprema nastavnih materijala, elementi za evaluaciju kvaliteta studija, opis neophodne softverske podrške kao i druga relevantna pitanja.
- (2) Studentima treba da se omogući upis na studijski program na daljinu pod istim uslovima koji važe za studijske programe koji se realizuju na tradicionalan način studiranja.
- (3) Nastavno optrećenje za nastavnike i saradnike angažovane u realizaciji studija na daljinu se obračunava na isti način kao i kod tradicionalnog načina studiranja, na osnovu predviđenog fonda sati nastave.
- (4) Broj studenata prvog ciklusa studija koji pohađaju nastavu u formi učenja na daljinu ne može biti veći od broja studenata upisanih na redovan studij koji se organizira na tradicionalan način.
- (5) Za svaki on-line predmet potrebno je dati detaljan sedmični on-line raspored aktivnosti studenata, kao i popis osnovnih pratećih digitalnih on-line materijala potrebnih za učenje za pojedinu sedmicu koji su dostupni studentima na DL-platформи.
- (6) Raspored nastavnih aktivnosti koje se u okviru realizacije studija na daljinu izvode u virtuelnoj učionici oglašava se na početku studijske godine.
- (7) Visokoškolska ustanova može da obezbijedi i opremu koja omogućava i druge oblike nastave na daljinu kao: javno emitovanje vremenski planiranog nastavnog događaja (emitovanje predavanja ili diskusija nastavnika ili stručnjaka uživo ili video snimka).

Član 16.

(Minimalni standardi za studij na daljinu)

- (1) Visokoškolska ustanova koja realizuje studij na daljinu mora osigurati stalnu internet konekciju i odgovarajuću računarsku opremu potrebnu za realizaciju nastavnog procesa.
- (2) Visokoškolska ustanova je obavezna osigurati virtualno okruženje za više kategorija korisnika u kojem će se izvoditi nastava u formi softverskih platformi koje služe za administriranje, praćenje, dokumentovanje, izvještavanje i razmjenu digitalnih nastavnih materijala.
- (3) Nastavnicima, saradnicima i studentima koji su učesnici u realizaciji on-line nastave potrebno je osigurati odgovarajuće korisničke račune na softverskoj platformi za učenje, kao i pojedinačne korisničke e-mail adrese visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.
- (4) Polaznicima studija je potrebno osigurati mogućnost on-line pretraživanja elektronskog i fizičkog knjižnog fonda visokoškolske ustanove/organizacione jedinice koja organizira studij na daljinu.
- (5) Visokoškolska ustanova je obavezna osigurati da je kompletan nastavni materijal (najmanje za prvu studijsku godinu) unaprijed pripremljen u elektronskom obliku.
- (6) Potreban broj nastavnog osoblja za realizaciju studijskog programa na daljinu izračunava se na isti način kao i kod tradicionalnog načina izvođenja nastave, na osnovu broja studenata i predviđenog fonda sati nastave.
- (7) Polaznici studija na daljinu su obavezni prisustvovati oblicima provjere znanja kako je predviđeno izvedbenim planom nastave, pri čemu se svi ispiti obavezno provode u prostorijama organizacione jedinice.

POGLAVLJE IV – Optimalno opterećenje nastavnog osoblja

Član 17.

(Zaduženja nastavnika i saradnika)

- (1) Osnovna zaduženja nastavnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice odnosno radne sedmice čije trajanje je u kraćem trajanju propisano posebnim zakonom ili Kolektivnim ugovorom su izvođenje svih oblika nastave iz člana 10. ovih Standarda i normativa, u skladu sa Zakonom.
- (2) Ostali poslovi/zaduženja nastavnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice odnosno radne sedmice čije trajanje je u kraćem trajanju propisano posebnim zakonom ili Kolektivnim ugovorom su:
 - a) mentorstva na prvom i drugom ciklusu studija odnosno integrisanom studiju,
 - b) priprema nastave,
 - c) učešće u radu tijela visokoškolske ustanove/organizacione jedinice,
 - d) učešće u radu komisija koje formira organizaciona jedinica ili visokoškolska ustanova kao što su komisije za izbor, komisije za prijemni ispit, komisije za upis, odbori za upravljanje kvalitetom, etički komiteti i druge komisije,
 - e) poslovi koji su sastavni dio nastavnog opterećenja su i realizacija i pregledanje ispita, konsultacije sa studentima, pregledanje seminarskih radova, kolokvija, laboratorijskih i grafičkih vježbi i drugih oblika nastavnih aktivnosti.
- (3) U okviru naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada koji je u okviru 40-satne radne sedmice zastupljen sa 20 sati, nastavnici i saradnici zaposleni na visokoškolskoj ustanovi, su obavezni aktivno se baviti naučnoistraživačkim i umjetničkim radom, koji posebno podrazumijeva:
 - a) pripremanje, publikovanje i izlaganje naučnih i stručnih radova, saopštenja i izvještaja u naučnim i stručnim časopisima, na domaćim i međunarodnim naučnim i stručnim skupovima,
 - b) pisanje i publikovanje knjiga, monografija, udžbenika, zbirki zadataka, praktikuma, kataloga, priručnika i drugih rukopisa koji podliježu postupku receziranja,
 - c) stvaranje i javno predstavljanje umjetničkih djela,
 - d) vođenje/organiziranje naučnoistraživačkih i umjetničkih domaćih i međunarodnih skupova i projekata,
 - e) sve druge aktivnosti koje doprinose razvoju nauke i umjetnosti na visokoškolskoj ustanovi i široj društvenoj zajednici.
- (4) Znanja do kojih nastavnici dolaze sprovođenjem naučnoistraživačke i umjetničke djelatnosti uključuju se u nastavni proces.
- (5) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna u skladu sa obrascem koji propisuje Ministarstvo učiniti vidljivim, objavom na svojoj internet stranici najmanje jednom godišnje, rezultate naučnoistraživačkog i umjetničkog rada iz stava (3) ovog člana.

Član 18.

(Struktura nastavnog opterećenja nastavnika i saradnika)

- (1) Poslovi/zaduženja iz člana 17. ovih Standarda i normativa normiraju se i osnova su za obračun plate nastavnika i saradnika.
- (2) Nastavnik je obavezan izvoditi vježbe u slučaju kada nema puni fond sati predavanja utvrđen ovim Standardima i normativima, a izvođenje jednog sata vježbi se u tom slučaju vrednuje i obračunava kao jedan sat predavanja.
- (3) U slučaju kada nastavnik ima puni fond sati predavanja utvrđen ovim Standardima i normativima, a izvodi vježbe, rad preko utvrđene nastavne norme se vrednuje i računa tako što se jedan sat vježbi računa kao pola sata predavanja. Izvođenje vježbi od strane

nastavnika u tom slučaju ne smije ugroziti nastavno opterećenje saradnika i po tom osnovu nastavnik može ostvariti dodatak maksimalno do 10% neto plate.

- (4) Opterećenje iz stava (3) ovog člana se može odrediti isključivo pod uslovom da se pokrivenost nastave iz određene naučne/umjetničke oblasti odnosno nastavnog predmeta ne može prethodno osigurati angažmanom raspoloživog akademskog osoblja izabranog za tu naučnu/umjetničku oblast odnosno nastavni predmet.
- (5) U opterećenje nastavnika i saradnika uračunavaju se i nastavni sati u punom iznosu predviđeni u planu i programu studija na daljinu, kao i nastavni sati za vanredni studij i to u fondu od najmanje jedne trećine (1/3) predviđenog fonda sati koji se u skladu sa Zakonom obavezno izvode „u učionici“.
- (6) U slučajevima kada na Univerzitetu nastavno osoblje nema puno nastavno opterećenje osnovna plaća se ne umanjuje, a Univerzitet je obavezan poduzeti odgovarajuće mjere kako bi se nastavno opterećenje dovelo na nivo punog nastavnog opterećanja definisanog ovim Standardima i normativima (npr. dodatno zaduženje u naučnoistraživačkom radu, provođenje postupka ekvivalencije izbora u akademsko zvanje u skladu sa Zakonom i dr.).
- (7) Član akademskog osoblja u okviru grupacije medicinskih nauka može sudjelovati u realizaciji specijalizacija i subspecijalizacija u skladu sa posebnim zakonskim i podzakonskim propisima, ali se taj angažman ne može uračunavati u nastavnu normu koja je utvrđena ovim Standardima i normativima. Angažman akademskog osoblja u realizaciji specijalizacija i subspecijalizacija ne tereti sredstva Budžeta Kantona Sarajevo odnosno isti se finansira i isplaćuje iz sredstava koja se ostvare organiziranjem specijalizacija i subspecijalizacija.
- (8) Akademsko osoblje grupacije medicinskih nauka može pružati zdravstvene usluge u skladu sa Zakonom o radu i drugim zakonskim i podzakonskim propisima kojima se reguliše predmetno pitanje.
- (9) Rektor Univerziteta je obavezan na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice za svakog člana akademskog osoblja čije opterećenje prelazi nastavno opterećenje utvrđeno ovim Standardima i normativima donijeti posebno rješenje kojim se utvrđuje stepen nastavnog opterećenja u izvođenju predavanja ili vježbi preko nastavne norme uz naznaku nastavnih predmeta iz kojih član akademskog osoblja realizuje nastavu. Rješenje rektora predstavlja osnov za obračun i isplatu naknade za rad preko nastavne norme i dostavlja se reprezentativnom Sindikatu Univerziteta, Ministarstvu i Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.
- (10) Član akademskog osoblja na osnovu rada preko nastavne norme utvrđene ovim Standardima i normativima na prvom i drugom ciklusu studija te integrisanom studiju može ostvariti dodatak na platu maksimalno do 20% neto plate u odnosu na akademsko zvanje u koje je biran, što se finansira sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo u skladu sa Kolektivnim ugovorom.
- (11) Član akademskog osoblja po svim osnovama, uključujući i nastavno preopterećenje iz stava (10) ovog člana, može ostvariti dodatak na platu maksimalno do 50% neto plate u odnosu na akademsko zvanje u koje je biran.
- (12) Isplata dodatka na platu za rad preko nastavne norme utvrđene ovim Standardima i normativima vrši se u skladu sa raspoloživim sredstvima u Budžetu Kantona Sarajevo i finansijskim mogućnostima Univerziteta/organizacione jedinice.
- (13) Član akademskog osoblja može biti angažovan u nastavi na drugoj visokoškolskoj ustanovi isključivo ukoliko se radi o realizaciji međuuniverzitetske saradnje koja se ostvaruje na osnovu potpisanog sporazuma sa drugom visokoškolskom ustanovom.

Član 19.

(Nastavno opterećenje nastavnika i saradnika)

- (1) Utvrđuje se opterećenje nastavnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice (30 sedmica u studijskoj godini) kako slijedi:

	Opis aktivnosti	Opterećenje nastavnika	Opterećenje asistenata
1.	Nastava (realizacija predavanja, vježbi i praktične nastave u skladu sa Zakonom)	od 4 do 5 sati	10
2.	Naučnoistraživački/umjetničkoistraživački rad	20	20
3.	Aktivnosti definisane u članu 17. stav (2) ovih Standarda i normativa	od 15 do 16 sati	10
	Ukupno	40	40

- (2) Nastavno opterećenje nastavnika na Univerzitetu na godišnjem nivou za koje se obračunava i isplaćuje osnovna plata iznosi minimalno 120, a maksimalno 150 sati, a za saradnika 300 sati.
- (3) Rad preko nastavne norme se obračunava i isplaćuje samo za angažman odnosno rad koji nastavnik ostvari preko 150 sati godišnje odnosno saradnik preko 300 sati godišnje.
- (4) Rad preko nastavne norme za nastavnika se obračunava prema sljedećoj formuli: $K_{dp} = B_p / 300$ (pri čemu je B_p broj sati predavanja preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou).
- (5) Rad preko nastavne norme za saradnika se obračunava prema sljedećoj formuli: $K_{dv} = B_v / 600$ (pri čemu je B_v broj sati vježbi preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou).
- (6) Do osiguranja kadrovskih pretpostavki za realizaciju nastavnog procesa u skladu sa ovim Standardima i normativima, Univerzitet je obavezan osigurati da svi članovi akademskog osoblja u studijskoj 2019./2020. godini, za iznos dodatka koji se isplaćuje za rad preko nastavne norme u skladu sa ovim Standardima i normativima, sudjeluju u realizaciji nastavnog procesa i to u obimu nastavnog preopterećenja koji ne prelazi punu normu utvrđenu u stavu (1) ovog člana, vodeći računa o ravnomjernoj raspodjeli nastavnog preopterećenja na raspoloživi nastavni kadar iz odgovarajuće naučne oblasti.
- (7) Dodatak na plaću iz st. (4) i (5) ovog člana isplaćuje se akademskom osoblju mjesečno, tako da se koeficijentu osnovne plaće (1) dodaje koeficijent dodatka (K_{di} , $i=p$ za sate predavanja i $i=v$ za sate vježbi).
- (8) Optimalno opterećenje nastavnika i saradnika na umjetničkim akademijama zbog specifičnosti nastave koja uključuje i individualnu nastavu definiše se i kroz broj studenata koji se utvrđuje od strane nastavno-umjetničkog vijeća prije početka studijske godine pri čemu optimalno nastavno opterećenje ne može biti manje od četiri niti veće od pet sati nastave.
- (9) U slučaju kada se odvijanje nastavnog procesa ne može osigurati angažmanom raspoloživog akademskog osoblja može se izvršiti angažman akademskog osoblja sa druge visokoškolske ustanove i to maksimalno do 50% nastavne norme propisane ovim Standardima i normativima, izuzev za organizacione jedinice iz grupacije umjetnosti koje mogu vršiti angažman akademskog osoblja i u većem procentu, ali taj angažman ne može biti veći od pune nastavne norme utvrđene ovim Standardima i normativima.
- (10) Iznos naknade za angažman članova akademskog osoblja sa druge visokoškolske ustanove kao i stručnjaka iz prakse utvrđuje se Jedinostvenim pravilnikom o platama i naknadama Univerziteta.

- (11) Zaposlenik koji je zasnovao radni odnos sa nepunim radnim vremenom ostvaruje pravo na platu srazmjerno procentu radnog vremena na koje je zaključio ugovor o radu.
- (12) Nastavnik i saradnik koji su zasnovali radni odnos sa nepunim radnim vremenom ne mogu ostvarivati dodatak na platu na osnovu rada preko nastavne norme utvrđene ovim Standardima i normativima.
- (13) Zaposlenik zdravstvene ustanove kojoj je u skladu sa zakonom i statutom Univerziteta priznat status nastavne baze, a koji je zaključio ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom sa Univerzitetom, ostvaruje pravo na platu na Univerzitetu u skladu sa odredbama ugovora koji zaključuju Univerzitet i nastavna baza.
- (14) Saglasnost na usaglašeni prijedlog ugovora koji zaključuju Univerzitet i nastavna baza daje Ministarstvo u dijelu kojim se uređuje pitanje obračuna i isplate plata iz Budžeta Kantona Sarajevo za izvođenje nastave od strane zaposlenika zdravstvene ustanove kojoj je priznat status nastavne baze.
- (15) U cilju internacionalizacije visokog obrazovanja i promocije akademske mobilnosti visokoškolska ustanova može u realizaciji nastavnog procesa angažovati gostujućeg profesora s druge inostrane visokoškolske ustanove u procentu većem od procenta nastavnog opterećenja iz stava (9) ovog člana.

Član 20.

(Zajedničko izvođenje nastave)

- (1) Za nastavne predmete iz studijskih programa koji se realizuju u okviru Univerziteta čiji nastavni sadržaji su minimalno 70% međusobno podudarni i kompatibilni, nastavni proces se realizuje kroz formiranje zajedničkih nastavnih linija na predavanjima u skladu sa ovim Standardima i normativima.
- (2) Rektor Univerziteta je obavezan u saradnji sa dekanima fakulteta i akademija prije početka studijske godine izraditi plan realizacije nastave u skladu sa stavom (1) ovog člana i isti dostaviti Ministarstvu kako bi se dokumentovale mogućnosti formiranja zajedničkih nastavnih linija.

Član 21.

(Opterećenje rektora, prorektora, dekana/direktora, prodekana)

- (1) Nastavna norma za rektora Univerziteta se umanjuje u odnosu na nastavnu normu utvrđenu ovim Standardima i normativima i iznosi minimalno dva sata predavanja sedmično, a nastavna norma prorektora, dekana, direktora i prodekana na Univerzitetu iznosi minimalno tri sata predavanja sedmično.
- (2) Rektor, prorektor, dekan, direktor i prodekan na Univerzitetu mogu ostvariti nastavni fond sati i preko utvrđene nastavne norme iz stava (1) ovog člana, ali za taj rad ne mogu ostvariti naknadu.

POGLAVLJE V – Stručno, administrativno, tehničko i pomoćno osoblje

Član 22.

(Stručno osoblje)

- (1) Pored nastavnika i saradnika stručnu pomoć u realizaciji praktičnog dijela nastave pruža i stručno osoblje kojeg čine: laboranti i viši laboranti, lektori, metodičari, korepetitori, umjetnički saradnici, predavači i drugo stručno osoblje shodno Zakonu, u zavisnosti od vrste i karaktera studija odnosno djelatnosti organizacione jedinice.
- (2) Optimalno opterećenje laboranata i viših laboranata, uz ostale propisane obaveze u okviru 40-satne radne sedmice, smatraju se aktivnosti na pripremi i pomoći u realizaciji nastave 20 sati vježbi sedmično.

- (3) Broj stručnog osoblja iz stava (1) ovog člana visokoškolska ustanova određuje u zavisnosti od broja studenata odnosno broja nastavnih grupa za određenu vrstu studija, kao i predviđenog fonda sati praktičnog dijela nastave.
- (4) U slučaju umanjenog osnovnog opterećenja osoblja iz stava (1) ovog člana, rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice obavezan je ovo osoblje rasporediti na druge radne zadatke.

Član 23.

(Administrativno, tehničko i pomoćno osoblje)

- (1) Broj radnika potrebnih za obavljanje stručnih i administrativno-tehničkih, računovodstveno-finansijskih, pravnih i drugih opštih poslova utvrđuje se na nivou Univerziteta od maksimalno 12% od ukupnog broja akademskog i naučnoistraživačkog te stručnog osoblja iz člana 22. stav (1) ovih Standarda i normativa koje je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.
- (2) Broj radnika na održavanju higijene objekata i opreme utvrđuje se na osnovu ukupne površine i to tako što se normira površina za čišćenje po jednom izvršiocu kako slijedi:

Organizacione jedinice	Norma po jednom radniku
Organizacione jedinice u oblasti umjetnosti	500 m ²
Organizacione jedinice u kojima je više od 40% eksperimentalnih i laboratorijskih vježbi	700 m ²
Ostale organizacione jedinice	900 m ²

- (3) Broj zaposlenika u studentskim službama utvrđuje se na bazi upisanih studenata i to:

Broj studenata	Šef studentske službe	Broj evidentičara
Do 350 studenata	1	-
Od 351 do 800 studenata	1	1
Od 801 do 1300 studenata	1	2
Više od 1300 studenata	1	3

- (4) Dodatni prijem u radni odnos zaposlenika u odnosu na brojeve naznačene u tabeli iz stava (3) ovog člana vrši se tako što se za svakih narednih 500 studenata vrši prijem jednog zaposlenika.
- (5) Osnivač visokoškolske ustanove može zahtijevati da se za potrebe obavljanja poslova održavanja higijene i sigurnosti objekata visokoškolske ustanove angažuje specijalizovana ustanova (agencija) koja je u skladu sa zakonom registrovana za pružanje ovih vrsta usluga. U slučaju da osnivač zahtijeva angažovanje specijalizovane ustanove (agencije) obavezan je osigurati potrebna sredstva za te namjene.

DIO PETI – INFRASTRUKTURNI STANDARDI I NORMATIVI

POGLAVLJE I – Prostorni kapaciteti

Član 24.

(Struktura prostornih kapaciteta)

- (1) Visokoškolska ustanova ispunjava prostorne uslove ukoliko je prostor visokoškolske ustanove u funkciji namjene za koju je ustanova osnovana i u skladu sa specifičnostima studijskih programa koje realizuje.
- (2) Struktura radnog prostora treba biti zadovoljavajuća za odvijanje nastavno-naučnog rada.

- (3) Visokoškolska ustanova obezbjeđuje adekvatne prostorije koje kapacitetom, veličinom i opremom definisanom nastavnim programima, odgovaraju specifičnostima studijskih programa koji se realizuju na ustanovi, kao i potrebama studenata, a koji obuhvataju:
- učionički prostor,
 - bibliotečki i čitaonički prostor,
 - prostor za kolektivni i individualni rad studenata umjetnosti (vježbaonice, klase, sale za izvođenje) uključujući salu za hor i orkestar,
 - kabinete za akademsko osoblje u radnom odnosu,
 - prostorije za vanjske saradnike,
 - prostorije za rad tijela visokoškolske ustanove,
 - prostorije za rad studentskog predstavničkog tijela,
 - kabinete i prostore za administrativne službe,
 - ostale zajedničke i višenamjenske prostore kao što su: sale za sastanke, higijensko-sanitarni prostori, sale za prijem posjetilaca, hodnici, skladišta, ostave, arhiva, liftovi, stepeništa i drugo.
- (4) Nakon tehničkog prijema objekta, komisija za licenciranje utvrđuje adekvatnost prostora za izvođenje djelatnosti visokog obrazovanja.

Član 25.

(Optimalna površina prostornih kapaciteta)

- (1) U cilju zadovoljavanja osnovnih pedagoških standarda, utvrđuje se optimalna površina ukupnog prostora po jednom studentu, pri čemu struktura prostora mora zadovoljavati osnovne preduoslove za odvijanje naučno-nastavnog procesa, ali i druge životne uslove u pogledu kvadrature, kubature, svjetlosti, funkcionalnosti, temperature, bezbjednosti i slično.
- (2) Optimalna površina po jednom studentu za odgovarajuću oblast studija utvrđuje se kako slijedi:

	Oblast	Optimalna površina po jednom studentu
1.	Umjetnost i kineziološke nauke	20 m ²
2.	Medicinske nauke	15 m ²
3.	Tehničke nauke	15 m ²
4.	Prirodno-matematičke i biotehničke nauke	10 m ²
5.	Društvene nauke	5 m ²
6.	Humanističke nauke	5 m ²

- (3) Minimalna površina po jednom studentu za pojedine oblasti studija ne može biti manja od 70% od površine utvrđene kao optimalne u tabeli iz stava (2) ovog člana.
- (4) Visokoškolska ustanova treba posjedovati adekvatnu laboratorijsku i drugu opremu za izvođenje nastave i naučnoistraživačkog rada u skladu sa specifičnostima, zahtjevima i ishodima učenja koji su definisani u studijskom programu.
- (5) Dodatno, prostorni kapaciteti za umjetničke akademije uključuju vježbaonice, klase, dvorane i scene.
- (6) Prilikom utvrđivanja ispunjenosti prostornih uslova za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja ne uzimaju se u obzir apsolvanti i studenti koji prema Zakonu nisu obavezni prisustvovati nastavi.

Član 26.

(Pristup osoba s onesposobljenjem)

Za osobe s onesposobljenjem (osobe sa poteškoćama u razvoju i osobe sa invaliditetom) visokoškolska ustanova je obavezna omogućiti nesmetan pristup objektu i kretanje po objektu gdje se izvodi nastava, uz zadovoljavanje ostalih uslova u skladu sa važećom zakonskom regulativom u toj oblasti.

POGLAVLJE II – Bibliotečki resursi

Član 27.

(Bibliotečka građa)

- (1) Biblioteka visokoškolske ustanove/organizacione jedinice vrstom i obimom bibliotečke građe obezbjeđuje neophodnu podršku nastavnom procesu, naučno-istraživačkom i umjetničkom radu iz oblasti iz kojih se izvode studijski programi.
- (2) Svaki student pri upisu u biblioteku treba dobiti upute za korištenje bibliotečkog fonda, informatičkih i tehničkih sredstava dostupnih u prostoru biblioteke i čitaonice.
- (3) Bibliotečka građa obuhvata svu štampanu, rukopisnu, audio-vizuelnu i digitalnu građu koju u skladu s vrstom studija čine:
 - a) knjige,
 - b) časopisi,
 - c) novine,
 - d) videozapisi,
 - e) audiozapisi,
 - f) notni materijal,
 - g) referentne zbirke,
 - h) kartografski materijal,
 - i) rječnici, priručnici, enciklopedije,
 - j) disertacije,
 - k) fotografije,
 - l) prospekti, katalozi, brošure,
 - m) druga građa koja je neophodna za izvođenje nastave, naučno-istraživačkih i umjetničko-istraživačkih projekata.
- (4) Visokoškolska ustanova/organizaciona jedinica je obavezna utvrđenu obaveznu literaturu posjedovati u svom bibliotečkom fondu u količini od minimalno za 20% prvi put upisanih studenata u datu godinu studija, odnosno od minimalno 10% za preporučenu literaturu.
- (5) Sredstva za nabavku bibliotečke građe planiraju se svake godine u sklopu finansijskog plana visokoškolske ustanove.

Član 28.

(Bibliotečko-informacijski sistem)

- (1) U bibliotekama visokoškolskih ustanova/organizacionih jedinica obrada bibliotečke građe vrši se u skladu sa međunarodnim standardima za bibliografski opis.
- (2) Biblioteke visokoškolskih ustanova/organizacionih jedinica rade u standardnim bibliotečkim softverima odnosno sistemima zasnovanim na univerzalnim mašinski čitljivim formatima za katalogizaciju (UNIMARC), kako bi mogle pružiti sve potrebne informacije o građi koju posjeduju i izvorima koji su im na drugi način dostupni te kako bi automatizirale sve aspekte svoga poslovanja.
- (3) Kako bi biblioteke visokoškolskih ustanova/organizacionih jedinica omogućile pristup relevantnim naučnim i drugim bazama podataka, u sklopu nabavne politike visokoškolske ustanove izdvajaju se odgovarajuća finansijska sredstva. Za korištenje kako

komercijalnih tako i on-line izvora u slobodnom pristupu, u bibliotekama se uspostavlja odgovarajuća tehnička infrastruktura namijenjena svim korisnicima i donose akti kojima se ova oblast uređuje.

Član 29.

(Bibliotečko osoblje)

- (1) Stručne poslove u bibliotekama visokoškolskih ustanova/organizacionih jedinica obavljaju bibliotekari sa završenom visokom stručnom spremom (VSS) ili sa završenim prvim ciklusom studija u oblasti bibliotekarstva odnosno informacijskih nauka.
- (2) Administrativno-tehničke i manipulativne poslove u bibliotekama visokoškolskih ustanova/organizacionih jedinica obavljaju knjižničari tj. zaposlenici sa srednjom stručnom spremom (SSS).
- (3) Broj bibliotekara i knjižničara utvrđuje se na bazi broja upisanih studenata, nastavno-naučnog/umjetničkog i stručnog osoblja, te vanjskih korisnika kao punopravnih korisnika biblioteke prema sljedećoj tabeli:

Broj korisnika	Broj bibliotekara (VSS) ili završen prvi ciklus studija	Broj knjižničara (SSS)
Do 1000 korisnika	1	-
Od 1000 do 2000 korisnika	1	1
Preko 2000 korisnika	2	1

POGLAVLJE III – Informatičko-tehnički resursi

Član 30.

(Računarske učionice)

Visokoškolska ustanova treba da raspolaže sa sljedećom informatičkom opremom:

- a) najmanje jedna računarska učionica na svakih 300 upisanih studenata (računarske učionice treba da imaju od 10 do 20 računara i pristup internetu),
- b) najmanje jedan računar na 300 studenata na pristupačnom mjestu u zgradi, pomoću kojeg studenti mogu obaviti osnovne radnje koje od njih svakodnevno zahtijeva nastavno-naučni proces (prijavlivanje ispita, informisanje s matične web stranice i dr.),
- c) jedan računar u prostoriji studentskog predstavničkog tijela,
- d) matična web-stranica je optimizirana za pristup sa mobilnih uređaja (mobitel, tablet i dr.).

Član 31.

(Ostali informatičko-tehnički resursi)

- (1) Visokoškolska ustanova u saradnji sa osnivačem obezbjeđuje optimalne tehničke uslove za izvođenje nastave prema zahtjevima nastavnog plana i programa, a koji mogu uključivati:
 - a) računare,
 - b) uređaje za reprodukciju zvuka,
 - c) uređaje za reprodukciju slike,
 - d) kamere,
 - e) instrumente i dr.
- (2) U amfiteatrima koji imaju preko 100 mjesta potrebno je imati ozvučenje.

Član 32.
(Internet konekcija)

- (1) Visokoškolska ustanova ima obezbijedenu stalnu internet konekciju.
- (2) Računari u računarskim učionicama i prostorima za akademsko i neakademsko osoblje su umreženi i imaju pristup internetu.
- (3) Na visokoškolskoj ustanovi i svakoj organizacionoj jedinici koja ima zasebnu zgradu omogućen je pristup internetu i to minimalno tri pristupne tačke shodno specifičnostima objekta.
- (4) Visokoškolska ustanova ima obezbijedenu propusnost mreže, određivanjem prioriteta propusnosti mreže prilikom izbora jednog ili više protoka podataka, tako da protok ostalih podataka ne trpi smanjenu propusnost.

Član 33.
(Softveri)

- (1) Visokoškolska ustanova osigurava da su na svim računarima instalirani odgovarajući licencirani softveri.
- (2) Visokoškolska ustanova obezbjeđuje adekvatnu tehničku i softversku zaštitu za računarsku opremu, kao i sigurnost svih podataka proisteklih iz njenog rada i poslovanja.

POGLAVLJE IV – Upravljanje informacijama

Član 34.
(Informacioni sistemi)

- (1) Visokoškolska ustanova ima uspostavljen informacioni sistem pomoću kojeg kontinuirano prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za unapređenje nastavnih, umjetničkih, naučnih, naučnoistraživačkih te poslovno-administrativnih aktivnosti.
- (2) Na visokoškolskoj ustanovi je uspostavljen i opisan način funkcionisanja informacionog sistema (npr. interne softverske platforme, softverski centralizovani/decentralizovani sistem itd).
- (3) Visokoškolska ustanova je obavezna osigurati Ministarstvu on-line pristup informacionom sistemu u skladu sa Zakonom.

Član 35.
(Informisanje javnosti)

Visokoškolska ustanova objavljuje na svoj internet stranici i na druge načine pravovremene informacije o svom akademskom i naučnoistraživačkom radu te finansijskom poslovanju.

DIO ŠESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.
(Dinamika i implementacija)

- (1) U slučaju neispunjavanja prostornih standarda postojećih organizacionih jedinica na Univerzitetu, određuje se rok od šest godina unutar kojeg će Vlada zajedno sa Univerzitetom preduzimati aktivnosti na dostizanju ovih Standarda i normativa.
- (2) Ovi Standardi i normativi se primjenjuju u potpunosti u postupku osnivanja novih visokoškolskih ustanova, organizacionih jedinica, odsjeka te uvođenja novih studijskih programa.

- (3) Univerzitet je obavezan svoje interne akte kojima se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, obračun i isplata plata, ostvarivanje i raspolaganje vlastitim prihodima, uskladiti sa ovim standardima i normativima. U slučaju neusklađenosti internih akata sa ovim standardima i normativima primjenjuju se odredbe ovih standarda i normativa.
- (4) Obračun i isplata plata za zaposlenike Univerziteta će se vršiti u skladu sa ovim Standardima i normativima nakon njihovog stupanja na snagu.
- (5) Saglasnost za prijem u radni odnos zaposlenika na Univerzitetu može se dati isključivo pod uslovom da je zahtjev usklađen sa ovim Standardima i normativima u odnosu na utvrđene procenete za pojedine vrste poslova na nivou Univerziteta i ukoliko se potreba za zaposlenikom ne može zadovoljiti unutrašnjom preraspodjelom i angažmanom postojećih zaposlenika.
- (6) Primjena ovih Standarda i normativa ne može imati za posljedicu otpuštanje zaposlenika u okviru Univerziteta, ali ne isključuje mogućnost unutrašnje preraspodjele i angažmana zaposlenika u skladu sa potrebama osiguranja redovnog obavljanja registrovane djelatnosti.

Član 37.

(Metodologija obračun plata na Univerzitetu)

Metodologija obračuna plata, dodatka na platu i naknada u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost visokog obrazovanja i nauke na Univerzitetu u Sarajevu, relevantnim kolektivnim ugovorima za oblast zdravstva za zaposlenike Univerziteta koji obavljaju samo zdravstvenu djelatnost i Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo sastavni je dio ovih Standarda i normativa i data je u Prilogu 1.

Član 38.

(Izuzeće u primjeni)

- (1) Visokoškolska ustanova kao ustanova broj zaposlenika iz kategorije nenastavnog osoblja može utvrditi u većem procentu u odnosu na procenat iz člana 23. ovih Standarda i normativa, a u skladu sa svojim specifičnim potrebama.
- (2) Ovi Standardi i normativi ne primjenjuju se na visokoškolsku ustanovu kao ustanovu u dijelu kojim se uređuje obračun i isplatu plata te definišu naknade i dodaci na platu.

Član 39.

(Izmjena i dopuna)

Izmjene i dopune Standarda i normativa vrše se na isti način i po postupku koji važi za njihovo donošenje.

Član 40.

(Prestanak važenja ranijeg propisa)

Stupanjem na snagu ovih standarda i normativa prestaju da važe Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, broj: 02-05-33200-21/05 od 29.12.2005. godine.

PRILOG BR. 1

M E T O D O L O G I J A

obračuna plata, dodataka na platu i naknada u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost visokog obrazovanja i nauke na Univerzitetu u Sarajevu, relevantnim kolektivnim ugovorima za oblast zdravstva za zaposlenike Univerziteta koji obavljaju samo zdravstvenu djelatnost i Standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo

Član 1.

(Predmet uređivanja)

Obračun plata, dodataka na platu i naknada za zaposlenike Univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Univerzitet) vrši se u skladu sa odredbama Kolektivnog ugovora za djelatnost visokog obrazovanja i nauke na Univerzitetu u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kolektivni ugovor), relevantnim kolektivnim ugovorima za oblast zdravstva za zaposlenike Univerziteta koji obavljaju samo zdravstvenu djelatnost te Standardima i normativa za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Standardi i normativi).

Član 2.

(Osnov za obračun)

- (1) Obračun i isplata plata, dodataka na platu i naknada za zaposlenike Univerziteta se zasniva na aktima iz člana (1) ove metodologije.
- (2) Dodaci na osnovnu platu zaposlenicima na Univerzitetu mogu se obračunavati i isplaćivati samo ukoliko su predviđeni Kolektivnim ugovorom, Standardima i normativima, Jedinstvenim pravilnikom o plaćama i naknadama osoblja Univerziteta u Sarajevu i Pravilnikom o sticanju i raspodjeli vlastitih prihoda Univerziteta u Sarajevu.
- (3) Svaka pojedinačna isplata dodatka/naknade na osnovnu platu, po svim osnovama za sve kategorije zaposlenika, vrši se na osnovu prethodno donesenog rješenja kojim se utvrđuje osnov i period za koji se obračunava isplata te visina dodatka/naknade.
- (4) Rješenje iz stava (3) ovog člana donosi rektor na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice. Rektor može posebnim aktom ovlastiti rukovodioca organizacione jedinice da donosi rješenje o isplati dodataka/naknada za zaposlenike Univerziteta u okviru organizacione jedinice. Primjerak rješenja rukovodioca organizacione jedinice o isplati dodataka/naknada obavezno se dostavlja rektoru.

Član 3.

(Struktura plate)

Plata zaposlenika Univerziteta se shodno odredbama Kolektivnog ugovora i Standarda i normativa sastoji od osnovne plate, dodatka na platu i naknade.

Član 4.

(Osnovna plata)

- (1) Osnovna plata (neto plata) izračunava se množenjem osnovice i koeficijenta za obračun plate utvrđen Kolektivnim ugovorom.
- (2) Osnovna plata (neto plata) za zaposlenike Univerziteta koji obavljaju samo zdravstvenu djelatnost izračunava se na način utvrđen relevantnim kolektivnim ugovorima za oblast zdravstva.

Član 5.
(Uvećanje osnovne plate)

Osnovna plata se uvećava na osnovu:

- a) minulog rada u procentu koji je utvrđen Kolektivnim ugovorom,
- b) funkcionalnog dodatka utvrđenog Kolektivnim ugovorom.
- c) dodatka na osnovnu platu za akademsko/naučnoistraživačko osoblje do maksimalno 50% osnovne plate od zvanja u koje je član akademskog/naučnoistraživačkog osoblja biran u okviru kojeg procenta je maksimalno do 20% osnovne plate za rad preko nastavne norme utvrđene Standardima i normativima.

Član 6.
(Naknade)

Uz osnovnu platu isplaćuju se sljedeće naknade:

- a) naknada za prevoz na posao i s posla,
- b) naknada za ishranu za vrijeme rada-topli obrok,
- c) regres za godišnji odmor,
- d) naknada za službeno putovanje,
- e) naknada za slučaj smrti,
- f) naknada za slučaj povrede na radu, teške bolesti i invalidnosti.

Član 7
(Obračun plate za rektora, prorektora, dekana/direktora, prodekana, šefa odsjeka i katedre)

Osnovna plata rektora, prorektora, dekana/direktora, prodekana, šefa odsjeka i katedre se uvećava po osnovu:

- a) minulog rada,
 - b) funkcionalnog dodatka propisanog Kolektivnim ugovorom
- s tim da šef odsjeka i katedre može ostvariti dodatak na plaću i za rad preko nastavne norme.

Član 8.
(Obračun plate za akademsko i naučnoistraživačko osoblje)

- (1) Osnovna plata redovnog profesora, naučnog savjetnika, vanrednog profesora, višeg naučnog savjetnika, višeg umjetničkog savjetnika, docenta, naučnog saradnika, umjetničkog saradnika, višeg asistenta sa doktoratom, stručnog savjetnika, višeg asistenta višeg stručnog saradnika, lektora, asistenta i stručnog saradnika se uvećava po osnovu:
 - a) minulog rada,
 - b) dodatka na osnovnu platu do maksimalno 50% osnovne plate u okviru kojeg procenta je maksimalno do 20% osnovne plate za rad preko nastavne norme utvrđene Standardima i normativima.
- (2) Procenat iz stava (1) alineja b) ovog člana se ne odnosi na isplatu naknada iz člana 6. ove metodologije.

Član 9.
(Dodatak na platu po osnovu rada preko norme)

- (1) Član akademskog osoblja na osnovu rada preko nastavne norme utvrđene Standardima i normativima na prvom i drugom ciklusu studija te integrisanom studiju može ostvariti dodatak na platu maksimalno do 20% neto plate u odnosu na akademsko zvanje u koje je biran.
- (2) Član akademskog/naučnoistraživačkog osoblja po svim osnovama, uključujući i rad preko nastavne norme, može ostvariti dodatak maksimalno do 50% neto plate u odnosu na akademsko/naučnoistraživačko zvanje u koje je biran.

- (3) Nastavno opterećenje nastavnika na godišnjem nivou za koje se obračunava i isplaćuje osnovna plata iznosi minimalno 120, a maksimalno 150 sati, a za saradnika 300 sati.
- (4) Rad preko nastavne norme se obračunava i isplaćuje samo za angažman odnosno rad koji nastavnik ostvari preko 150 sati godišnje odnosno saradnik preko 300 sati godišnje.
- (5) Rad preko nastavne norme za nastavnika se obračunava prema sljedećoj formuli: $K_{dp} = B_p / 300$ (B_p - broj sati predavanja preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou).
- (6) Rad preko nastavne norme za saradnika se obračunava prema sljedećoj formuli $K_{dv} = B_v / 600$ (B_v - broj sati vježbi preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou).
- (7) Dodatak na platu iz st. (5) i (6) ovog člana isplaćuje se akademskom osoblju mjesečno, tako da se ukupni koeficijent za obračun plate dobije kao zbir koeficijenta osnovne plate (1) i koeficijenta dodatka (K_d).
- (8) Nastavniku koji ima nastavnu normu utvrđenu Standardima i normativima, a izvodi i vježbe, može se za izvođenje vježbi isplatiti maksimalno do 10% neto plate u odnosu na osnovnu platu zvanja u koje je biran.
- (9) Dodatak na platu za rad preko nastavne norme se obračunava i isplaćuje u skladu sa članom 10. Kolektivnog ugovora.
- (10) Sredstva koja se u Budžetu Kantona Sarajevo osiguravaju za rad preko nastavne norme proporcionalno se raspoređuju shodno nastavnom opterećenju akademskog osoblja na organizacionim jedinicama na kojima se realizuje rad preko nastavne norme.
- (11) Rad preko nastavne norme obračunava i isplaćuje na osnovu Standarda i normativa, nastavnog plana i programa i plana pokrivenosti nastave. Tačnost podataka koji predstavljaju osnov za obračun i isplatu dodatka na platu po osnovu rada preko nastavne norme osigurava rukovodilac visokoškolske ustanove/organizacione jedinice.

Član 10.

(Metodologija izračuna plate)

- (1) Iznos plate nastavnika i saradnika P_u računa se na sljedeći način:

$$P_u = K_p \cdot K_o \cdot (1 + K_m) \cdot O_p$$

gdje je:

K_m – koeficijent minulog rada koji se, u skladu sa članom 17. Kolektivnog ugovora, računa kao:

$$K_m = 0.006 \cdot G_s \leq 0.2,$$

pri čemu je G_s – broj godina radnog staža.

K_o – osnovni koeficijent (koeficijent za obračun plaće) definiran u članu 14. Kolektivnog ugovora.

O_p - osnovica za obračun plate definirana u članu 14. Kolektivnog ugovora, koja iznosi 315 KM.

K_p - Koeficijent plaće koji se računa prema izrazu:

$$K_p = (1 + K_d)$$

gdje je K_d koeficijent dodatka na plaću.

- (2) Koeficijent dodatka na platu se dobije sabiranjem koeficijenta dodatka za rad preko nastavne norme K_{di} ($i=p$ za predavanja, a $i=v$ za sate vježbi, definiran članom 19. kolektivnog ugovora), koeficijenta funkcionalnog dodatka K_f (definiranog za odgovarajuće kategorije Kolektivnim ugovorom u članu 18.) i koeficijenta dodatka po drugim osnovama K_{do} (definiran članovima 13. i 14. Kolektivnog ugovora), pri čemu se dio plate na osnovu vrijednosti koeficijenta K_{do} isplaćuje isključivo iz vlastitih prihoda Univerziteta/organizacione jedinice.
- (3) Za nastavnike koeficijent dodatka na platu K_d iznosi:

$$K_d = K_{dp} + K_f + K_{do} \leq 0.5$$

- (4) Za saradnike koeficijent dodatka na platu K_d iznosi:

$$K_d = K_{dv} + K_{do} \leq 0.5$$

gdje se koeficijenti za rad preko nastavne norme za predavanja i vježbe računaju pomoću formula:

$$K_{dp} = \frac{B_p}{300} \leq 0.2, \quad K_{dv} = \frac{B_v}{600} \leq 0.2$$

gdje su:

B_p - broj sati predavanja preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou.

B_v - broj sati vježbi preko nastavnog opterećenja na godišnjem nivou.

- (5) Nastavnicima koji nemaju punu nastavnu normu (120-150 sati predavanja godišnje), norma se dopunjuje satima vježbi, gdje se jedan sat vježbi vrednuje kao jedan sat predavanja.
- (6) Ukoliko nastavnik izvodi vježbe iznad pune nastavne norme (150 sati godišnje) sat vježbi se vrednuje kao 0.5 sati predavanja, pri čemu nastavnik po tom osnovu ne može ostvariti dodatak na platu veći od 10%. Ovaj dodatak se pridodaje koeficijentu K_{dp} , pri čemu K_{dp} ne može biti veći od 0.2.

Član 11.

(Obračun plate nenastavnog osoblja)

Osnovna plata zaposlenika iz kategorije nenastavnog osoblja se može uvećati na način, iz izvora i pod uslovima propisani u članu 27. Kolektivnog ugovora, a za zaposlenike koji obavljaju samo zdravstvenu djelatnost u skladu sa relevantnim kolektivnim ugovorom za oblast zdravstva.